

500 hkg pr. ha - Et realistisk udbytte?

Af agrochef Henrik Pedersen

AKV's agroafdeling fremlagde på AKV's avlermøde den 27. januar 2015 sine bud på, hvordan 500 hkg/ha kunne opnås.

AKV's avlere har i gennemsnit de seneste år haft et udbytte på omkring 450 hkg/ha. Hvis man går otte og flere år tilbage, var gennemsnitsudbyttet under 400 hkg/ha, så der er tale om en betydelig udbyttefremgang. Men den bør ikke stoppe her! Det er agroafdelingens opfattelse, at et gennemsnitsudbytte på 500 hkg/ha er inden for rækkevidde.

Dette skal ikke ske gennem nye sorter eller nye opfindelser, men derimod ved at sætte fokus på det gode kartoffelhåndværk. Potentielt kan man avle 600-700 hkg/ha på de gode kartoffeljorde,

og når man langt fra opnår dette, er noget af forklaringen, at der er noget i den grundlæggende kartoffelavl, der kunne gøres bedre. Agroafdelingen har fastsat seks fokuspunkter, som skal medvirke til at give udbyttetigningen.

KARTOFFELAVL - DE 6 BUD

⇒ AREALVALG

- ✓ Undgå vandlidende arealer
- ✓ Fornuftigt sædskifte (3 år fri)
- ✓ Løs jord

⇒ GØDNING

- ✓ Styr på N: Sort, jordtype mv.
- ✓ Tildel P: Og gerne placeret
- ✓ Tildel K: Efter nye K-tal

⇒ SKIMMEL

- ✓ Styr på sprøjteteknik (ro på bom, vindforhold, hastighed i sving mv.)
- ✓ 7 dages interval og tilpasset dosis

⇒ BLADPLETSVAMP

- ✓ 3-4 behandlinger hos alle - flest og mest i gamle sædskifter
- ✓ Varieret middelvalg (resistens)

⇒ OPTAGNING

- ✓ For lille optagekapacitet!
- ✓ Max. 2 dages optagning efter 20. oktober
- ✓ Begræns beskadigelser og stød

⇒ OPBEVARING

- ✓ Hus - Gennemtræk, max. 2 m højde og masser af luft
- ✓ Kule - Fiberdug er god indtil frost

Disse emner vil blive behandlet nærmere i Aktuelt fra AKV, AKV-NYT og på markvandring. Hvis du har mod på en udbyttetigning tager vi gerne en

snak om emnet – enten hos os, hos dig eller i telefonen. Og skulle du gå efter 600 hkg/ha, så tager vi den med.

AKV rustet sig til fremtiden

Af adm. direktør Niels Eriksen

Med foråret kommer lyset og optimismen tilbage, og det kan selv ikke vanskelige markedsforhold og lave priser ændre på. På fabrikken noteres med tilfredshed, at bestyrelsen har godkendt en investering i fremtiden, leverancerne til papirindustrien er øget, og salget af stivelse til fødevarersektoren er kommet tilbage på sporet.

Investeringen på op mod 100 mio. kr. i inddampning og nyt proteinanlæg blev godkendt i februar 2015, og projektet, der har været undervejs i godt et år, går dermed over i en ny fase. Nu forberedes byggegrunden, og efter planen bliver bygningerne rejst her i efteråret.

Næste forår installeres inddamperne, proteinudstyret, ny kedel og de øvrige tekniske installationer. Anlægget vil stå klar til vandtest inden sommerferien, og i august driftstest med kartofler. De første godkendelser er i hus, og projektet er dermed godt i gang.

Februar-marts er den periode af året, hvor der indgås flest kontrakter med papirindustrien. De fleste dækker minimum et halvt år frem. Vi har i skarp konkurrence opnået øgede mængder til Sverige og Finland og har nu de volumener, vi allerede før jul satte os for at opnå.

Kartoffelstivelse på egne ben

Af adm. direktør Niels Eriksen

Med kvoternes ophør og afkobling af EU-støtten i 2012 stod den europæiske kartoffelstivelsessektor overfor nye udfordringer. Konkurrenceanvnen i forhold til andre stivelser, hvede-, majs- og tapiokastivelse ville blive forringet, og kunne sektoren overleve? Ifølge flere studier var svaret ja, men produktionsvolumenet vil falde. Andre stivelser ville overtage en del af markedet, og der blev nævnt mængder på godt 300.000 ton eller hen ved 20% af markedet. Det blev tillige forudsagt, at Danmark kunne få en større andel af den samlede produktion i fremtiden, men de første år ville blive hårde for branchen.

Sektoren er stadig i en omstilling. Hvordan er det gået, og hvad er udviklingen lige nu? De første år efter afkoblingen er i alt fald gået godt for AKV, de øvrige producenter i Danmark og for avlerne. Helt tilsvarende vil man ikke sige i de øvrige producentlande. Hårdest ramt er Tyskland, hvor

Der er stor konkurrence, og øgede kapaciteter fra hvedestivelsessektoren presser markedet.

På foodområdet oplevede vi fra sidst på efteråret en reduceret udlevering eller rettere, at kontrakterne på eksportområdet ikke blev respekteret, som vi er vant i Europa. Prisfald på markedet betød, at nogle kunder hellere vil trække stivelsen på nye kontrakter end på de gamle med højere pris. Vi har afsætningen på plads, og salgsfolkene i Cargill har gjort deres bedste.

For at lette den fremtidige udlevering har vi investeret i en udleveringsrampe, der både mindsker tidsforbruget ved containerlastning af food og lever op til de strenge krav til fødevarer sikkerhed.

sektoren ikke har fået politisk hjælp i omstillingen, og hvor produktionen falder. Hollænderne klarer sig, har politisk opbakning, har stordriftsfordelen og indstiller sig på de muligheder, markedet giver. Frankrig, Tjekkiet, Polen og Finland har opnået genkoblingsmuligheder med CAP 2020 og går målrettet efter politisk hjælp for overlevelse.

I de første år efter afkoblingen har kartoffelstivelsesproduktionen været faldende, priserne gode, og overgangslagrene på et ikke for højt niveau. Desværre har en meget stor produktion af kartoffelstivelse i den netop afsluttede kampagne i Europa bevirket en markant markedsreaktion med prisfald over hele linjen. Den meget store produktion skyldes dels høje udbytter, men også, at nogle fabrikker har lavet en ikke ubetydelig ekstra mængde stivelse på basis af overskydende spise- og industrikartofler fra andre sektorer indenfor kartoffelavl.

Kartoffelstivelse på egne ben (forts.)

Af adm. direktør Niels Eriksen

Spisekartoffelavlerne i Europa har haft et forfærdeligt år, og det er forståeligt, at de søger afsætning for overskydende kartofler. Producenterne af pommefrites, chips m.fl. har beskyttet deres marked ved ikke at producere løs, og restkartoflerne er derfor endt hos stivelsesproducenterne, der ved blot at forlænge kampagnerne har fyldt siloerne. Fra et produktionsudgangspunkt kan det være fristende, og tidligere med koblet støtte kunne der fra avlersiden argumenteres for at maksimere produktionen.

Men i dag under frie markedsvilkår er det overraskende, at kartoffelstivelsesindustrien i store dele af Europa lader volumen gå forud for opnåelse af mere langsigtede mål. Det gælder både indtjeningen på fabriksniveau og på avlerniveau. Stivelsesindustrien sikrer kun dets leverandører, avlerne, hvis produktionen nogenlunde matcher efterspørgslen. De "fremmede" kartofler kan meget vel betyde forhold, der hverken fremmer egen udvikling eller avlernes udvikling og indtjening.

Agroafdelingen byder velkommen i sit nyt hus

Af agrochef Henrik Pedersen

Den 6. marts 2015 tog AKV's agroafdeling sin nye bygning i brug. Her er kontorer, fællesrum, mødelokale og arkiv samt en kartoffelforsøgsafdeling med to kølelagre og et analyserum, hvor der bliver sorteranlæg mv.

Hele agroafdelingen sidder nu samlet, og det faglige samarbejde er herved blevet styrket. Vi forventer også, at dette i høj grad kommer AKV's avlere til gode. Den daglige erfaringsudveksling og kommunikation bliver klart forbedret, og vi kan nu og her få afklaret problemer og nye ideer.

Det er også vores håb, at flere kartoffelavlere vil lægge turen forbi med problemer eller emner, de ønsker drøftet. Vi har kaffe på kanden.

Kalender

Af sekretær Jytte Koldkjær

Generalforsamling AKV

Tirsdag den 16. juni 2015, kl. 13.30

Kulturhuset Hjallerup

Omhu ved optagning giver bedre udbytter

Af agrochef Henrik Pedersen

Ved optagning af kartofler er der to vigtige forhold, der skal være i orden: At der er tilstrækkeligt med kapacitet til at tage kartoflerne rettidigt op, og at kvaliteten af optagningen er i orden.

Kapacitet

Vi så i efteråret 2014, at der sad alt for mange kartofler i jorden, da regnen startede 16. oktober, og dette på trods af, at der havde været rigtig godt optagevejr indtil da. Det er vores opfattelse, at der er for lille optagekapacitet i Nordjylland, og at det derfor er nødvendigt med flere optagere i området.

Det er samtidig vores opfattelse, at de eksisterende optagere udnyttes for dårligt. Ideelt skal alle kartofler tages op mellem 5. og 10 oktober. Kartoflerne har nået optimalt udbytte, og der er stadig fornuftig temperatur til optagning. Men det er jo ikke muligt. Derfor skal lageroptagningen i gang allerede omkring den 20. september, for at optagerne kan udnyttes optimalt. Dette ved de fleste af de avlere, der tager kartofler op med egen optager, men det kniber mere med forståelsen hos dem, der anvender maskinstation.

Så husk! Din maskinstation skal også høste for andre, og alle bliver nødt til at starte lageroptagningen tidligere for ikke at komme for sent med de sidste kartofler. Bestil din maskinstation nu, så du er med til at sikre, at der er tilstrækkelig kapacitet til alle kartofler.

Beskadigelser

AKV har igen i 2014 lavet mange beskadigelsesanalyser af melkartofler for at få et overblik over kvaliteten af de leverede kartofler. Kendetegnende for 2014 var, at niveauet af beskadigelser var meget lavt, og dette skyldes formodentlig, at langt de fleste kartofler var afgroet ved optagning, samt at jordtemperaturen blev ved med at være høj til langt hen på året.

Som det ses af resultaterne nedenunder, betyder dette dog ikke, at kvaliteten var i orden:

År	2014			2013
	Lav 1/3	Middel 1/3	Høj 1/3	Alle
Åbne sår	7	9	15	30
Stødmærker	11	32	52	36
I alt	18	41	67	66

Procent af kartoflerne, der havde åbne sår og stødmærker i de forskellige undersøgte partier. Der er delt op i den tredjedel med færrest fejl, dem med flest fejl og midtergruppen.

Det var i 2014 ikke muligt at skelne mellem optagertyperne, da mark- og vejrforhold betød mere end optagertypen. I 2013 var der en tendens til, at 4-rækkede optagere samt kombinationen af frilægger + optager gav flest beskadigelser.

Beskadigelser giver anledning til fald i stivelsesprocent og væsentligt øget risiko for råd og tab under lagring. Resultaterne viser tydeligt, at der for mange er plads til forbedringer.